

N O T A D E L U C R U

=====

În dosarul de urmărire informativă
privind pe "ISTVAN".

La 19 februarie 1971, Inspectoratul Județean Bistrița-Năsăud al Ministerului de Interne a deschis dosar de urmărire informativă asupra numitului SZILAGY ZOLTAN, născut la 13 noiembrie 1933 în Mireș - Cluj, fiul lui ANDREI și ANA, de naționalitate maghiară, cetățenie română, absolvent al Facultății de istorie-filozofie, fără antecedente politice sau penale, membru al P.C.R., profesor de filozofie la liceul "Andrei Mureșanu", secția cu limbă de predare maghiară, cu domiciliul în orașul Bistrița, str. Vișoarea, bloc A 1, scara A, etaj 3, apt.10, pentru manifestări și activități naționalist-șovină și iredentistă.

Sus-numitul, în 1960 împreună cu alte cadre didactice de naționalitate maghiară de la liceul "Andrei Mureșanu" din orașul Bistrița, au desfășurat activitate ostilă, naționalist-șovină și iredentistă, fapt pentru care, inițiatorul acestei acțiuni profesorului SCHULLER EUGEN a fost condamnat la 7 ani, iar HORVATH PALL, HORVATH PIROSKA, SCHULLER IOLANDA, NAGY KAROLY, FEKETE ZSOLD, obiectivul SZILAGY ZOLTAN, au fost puși în dezbatere publică în cadrul corpului didactic.

Continuându-se supravegherea informativă a celor de mai sus printre care și a lui SZILAGY ZOLTAN, s-a stabilit că, acesta o perioadă de timp, a stat în expectativă, lăsând impresia că a renunțat la activitatea sa ostilă, însă treptat, într-un mod abil a început fie sub forma debitării unor "glume" cu caracter politic denigrator, la adresa politicii partidului și statului, fie prin prezentarea în mod "ironic" a unor evenimente politice interne și externe, căuta să inoculeze interlocutorilor săi, neîncredere și nesiguranță, în trăinicia orânduirii socialiste din R.S. România, să le transmită ideile și concepțiile sale dușmănoase.

În activitatea profesională, în mod subtil, prezenta elevilor de la secția maghiară, anumite perioade sau evenimente istorice cu substrat iredentist. Astfel, la o oră de istorie la clasa a X-a, a afirmat: "Ungaria a suferit în istoria ei trei mari tragedii; invazia tătarilor în 1241, pierderea luptei cu turcii la Mohacs 1526 și pierderea Transilvaniei". În cercuri mai intime susține apartenența Transilvaniei la Ungaria și ca profesor de istorie caută să "argumenteze" acest lucru.

Este semnalat că, în procesul instructiv-educativ, folosește manuale de istorie editate în R.P. Ungară precum și unele publicații cum este revista "MAGYARORSZAG", pe care o primește periodic, al cărei conținut îl elogiază și-l transmite colegilor săi prin discuții și lăsarea revistei la îndemâna acestora în sala profesorală. Comentând conținutul revistei respective, a afirmat că, după cercetările făcute în Ungaria, unghurii ar fi venit în secolele VI și IX, prin Defileul Bîrgăului și pe la Porțile de Fier, din care apoi ar fi provenit slavii de mai târziu. În nici un caz - susține el - nu au fost daci sau altcineva ar fi înaintea maghiarilor, lucru ce ar fi atestat - după spusele lui - de cercetările istorice, publicate în revista amintită.

Pentru lucrarea sa de grad profesional, a ales tema "Istoria comunității săsești din Bistrița" pentru care a procurat materiale, unele dintre ele cu conținut necorespunzător așa cum este cartea "Județele dispărute ale Ungariei", iar altele le interpretează în mod iredentist, afirmând despre lucrările Academicianului DAICOVICIU că în cea mai mare parte ar fi false, susținând ideea imposibilității romanizării populației, deoarece pe teritoriul țării noastre au fost numai două legiuni romane și că nu aveau cum să ajungă dacia pînă în părțile Bistriței.

Din materialele existente, se desprinde faptul că SZILAGY ZOLTAN fiind preocupat de întocmirea lucrării sale de grad, avînd și legături în "HILDA", a procurat unele date și documente pe care le deține la domiciliu, al căror conținut nu este cunoscut decît parțial.

Prin măsurile complexe, luate de organele de securitate, de la Inspectoratul Județean Bistrița-Năsăud, s-a reușit anihilarea activității ostile a lui SZILAGY ZOLTAN, fiind schimbat din funcția de comandant cu pregătirea militară a tineretului pe liceu, unde nu se achita de sarcini în mod corespunzător, iar în cadrul reorganizării programului de învățămînt la liceu, nu i s-au mai repartizat ore la

catedra de istorie, rămânând să predea filozofie, reducându-se astfel posibilitățile sale de a prezenta elevilor anumite evenimente istorice în mod denaturat sau cu subînțeles naționalist-iredentist.

În urma măsurilor întreprinse, SZILAGY ZOLTAN a tras concluzia că este urmărit de organele de securitate și manifestă mai multă prudență atât în discuțiile cu rețeaua cât și la domiciliul său, unde are instalate mijloacele speciale.

Obiectivul desprinde concluzia că este în atenția organelor de securitate și din faptul că în urmă cu mai mulți ani într-o clasă unde preda el, au fost deconspirate mijloacele T.O. portabile, instalate acolo. Asemenea suspiciuni și-a format și în urma schimbului de locuință pe care l-a făcut cu un ofițer de securitate, aspect rezultat din afirmațiile sale: "De unde să lu eu ce mi-a lăsat ofițerul în perete sau sub dușumea", făcând legătura cu "obiectul" găsit în clasă.

Din cele de mai sus, se desprinde necesitatea dirijării cu mai multă grijă a rețelei informative pentru a nu se desconfira, exploatarea cu mai multă atenție a mijloacelor T.O. și întreprinderea unor măsuri pentru înlăturarea unor suspiciuni pe care le are, deoarece acesta nu a renunțat la ideile și concepțiile sale ostile, naționalist-șovine și iredentiste, activitatea sa devenind mai periculoasă și mai ascunsă, fapt ce impune menținerea sa în continuare în această formă de lucru.

În vederea prevenirii unor activități dăunătoare, îndreptate împotriva securității statului, de către SZILAGY ZOLTAN și alte elemente din anturajul său, în stadiul actual al dosarului de urmărire informativă se impune realizarea următoarelor sarcini:

- Cunoașterea și contracararea prin măsuri complexe, a acțiunilor ostile duse de SZILAGY ZOLTAN și alte persoane cu care are legături de această natură.

- Stabilirea conținutului materialelor pe care le deține la domiciliu, atât a celor primite din "HILDA" cât și a celor procurate și redactate de acesta pentru lucrarea sa de grad profesional.

- Identificarea și interceptarea canalelor prin care SZILAGY ZOLTAN, primește anumite cărți și reviste din "HILDA" și de clarificat dacă nu transmite anumite date legăturilor sale din această țară.

Pentru realizarea acestor sarcini se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Se vor dirija în continuare pe lângă obiectiv informatorii "H 33" și "NICHU", însă cu mare atenție pentru a nu se desconfia, având în vedere suspiciunile acestuia. O perioadă de timp să nu li se traseze sarcini, să clarificăm atitudinea celui în cauză, fără antrenarea s-a în discuții de către informatori.

2. Efectuarea unei percheziții secrete la domiciliul obiectivului, pentru a stabili ce materiale deține, conținutul acestora și provenința lor. Pentru realizarea în bune condițiuni să se efectueze în timpul când acesta este plecat în concediu și nu este în localitate, iar dacă nu pleacă să se folosească alte împrejurări (excursii, strand).

3. Să se stabilească dacă este abonat la reviste și cărți din "HILDA" și prin ce căi le primește, în care sens să se identifice toate legăturile și relațiile sale mai ales a celor care pleacă peste graniță.

4. În afara celor de mai sus, să se acționeze pentru realizarea și aplicarea planului de măsuri întocmit la ultima analiză.

5. Despre ultimele manifestări ostile ale obiectivului să fie întocmită o notă-sinteză pentru primul secretar al Comitetului Județean de partid.

Lt.col. BUDE VASILE,

Mus